

شرح صد کلمہ قصار از کلمات

میرزا یحییٰ خاں منین حضرت علی (ع)

تالیف: حاج شیخ عباس قمی (ره)

سرشناسه : قمی، عباس، ۱۲۵۲ - ۱۳۱۹ . Qomi, Abbas
 عنوان و نام پدیدآور : شرح صد کلمه قصار از کلمات امیرالمومنین حضرت علی (ع)
 مشخصات نشر : تهران: انتشارات آکو، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۱۱۰ ص.
 شابک : 978-600-94252-7-3
 وضعیت فهرست نویسی : فهای مختصر
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۷۶۳۷۹

| شرح صد کلمه قصار از کلمات امیرالمومنین علی (ع) |

| نویسنده: حاج شیخ عباس قمی |

| ناشر: آکو |

| قیمت: ۸۰۰۰ تومان |

| شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه | نوبت چاپ: نخست ۱۳۹۴ |

| صفحه آرای، امور آماده سازی و چاپ: آکو |

| شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۲۵۲-۷-۳ |

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ بَارِي الْخَلَائِقِ أَجْمَعِينَ وَالصَّلَاةُ عَلَى مَنْ أُرْسِلَ
رَحْمَةً وَلِغَايَةِ بَعْثِ لِقَائِهِمْ مَكَارِمِ أَخْلَاقِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ
الطَّاهِرِينَ

و بعد، چند روز بدین فقیر بی بضاعت عباس بن محمد رضا القمی
خَتَمَ اللَّهُ لَهُمَا بِإِدْنِهِ سَعَادَةً که شکی نیست که بهترین جواهرات که
آدمی آن را در خزانه دل بهار و در گوش خود آن را معلق و آویزان نماید
کلمه جامع و حکم بالغه و شریک باهره و جواهر فاخره که از معدن بلاغت و
مشروع فصاحت اکبر آیات الهی و باب مدینه علم جناب رسالت پناهی سیدنا
و مولانا الامام امیرالمؤمنین علیه من التَّحِيَّاتِ وَالتَّيَّابَاتِ عِدَّةً لَا يَنْتَاهِي أَخَذَ
و التقاط شده باشد. لَأَنَّ كَلَامَهُ (عليه السلام) الْكَلَامُ الَّذِي عَلَيْهِ مَسْحَةُ مَنْ
الْعِلْمِ الْإِلَهِيِّ، وَ فِيهِ عَقَّةٌ مِنَ الْكَلَامِ النَّبَوِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

و من در چند سال قبل بیشتر کلمات قصار آن حضرت را که در باب آخر
نهج البلاغه است جمع کردم به ترتیب حروف تهجی و مختصر و به انداز
بضاعت خود بر آن نوشتم تا در این ایام که به فیض زیارت یکوی و بوستان
قدیمی خود نائل شدم به خاطر رم رسید که صد کلمه از آن کلمات شریفه
انتخاب کنم و آنرا هدیه آن جناب نمایم.

۱. این جمله از مرحوم سید رضی در مقدمه نهج البلاغه است.

فَقَدْ رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَا أَهْدَى الْمُسْلِمُ لِأَخِيهِ هَدْيَهُ
أَفْضَلَ مِنْ كَلِمَةٍ حِكْمَةٍ تَزِيدُهُ هُدًى أَوْ تُزِدُّهُ عَنْ رَدًى.^۱

لاجرم این صد کلمه را جمع نمودم و به فارسی مختصر شرحی بر آن
نمودم و غالباً در ذیل کلمات یکی دو کلام از کلمات حکمیه نافع که غالب
آنها از خود آن حضرت است ذکر نمودم و هر جا به مناسبتی یکی دو سه شعر
از اشعار عربیه یا فارسیه نگاشتم تا همه کس از آن انتفاع ببرد امید که فیضش
عالم و ذخیره این مجرم کثیرالآثام گردد.^۲

فَتَخَذَ فَإِنِهَا كَلِمَةٌ بِالْفَقَّةِ وَ مَاءُ كَلِمَةٍ جَامِعَةٍ وَ مَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ وَ إِنِّي مُبْتَئِسٌ
قَالَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ

۱. سفینه البحار ۲/۷۰۰ به نقل از منیه المرید شهید ثانی و جمعی از روایت شده که مسلمان هیچ هدیه‌ای به برادر مسلمانانش هدیه نکند، که بهتر باشد از سخن حکیمانه‌ای که به هدایت او یفزاید و یا از هلاکت نگاهش دارد.

۲. مخفی نماند که من در ذیل این کلمات شریفه غالباً چند شعری که مستحکم بود، همان کلمه از حکمت و موعظه ابواب کردم زیرا که طباع به حفظ اشعار بیشتر رغبت دارند و در این باب است که قیس بن عاصم منقری با جماعتی از بنی تمیم خدمت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و از آن حضرت موعظه نافع خواستند آن حضرت ایشان را به کلمات جامعیه خود موعظه فرمود و فرمود: موعظه داشت که اگر این موعظه به نظم آورده می‌شد ما افتخار می‌کردیم بر هر که نزدیک ما می‌شد از عرب و هم آن را حفظ می‌کردیم و ذخیره می‌نمودیم. آن جناب فرستاد حسان بن ثابت شاعر را حاضر کنند که به نظم آورد آن را، صلصال بن دلهمس حاضر بود و به نظم آورد آن را و از آن جناب اجازه انشاء آن خواست حضرت اذن فرمود: بگفت:

تُخَيِّرُ خَلِيفَةً مِنْ قَعَالِكَ أَمَّا قَرِينُ الْفَنَى فِي الْقَبْرِ مَا كَانَ يُفْعَلُ (الایات)

رجوع شود به ارشاد القلوب دہلی صفحہ ۲۸ چاپ اسلامیه بقیہ اشعار در آتجا مذکور است.